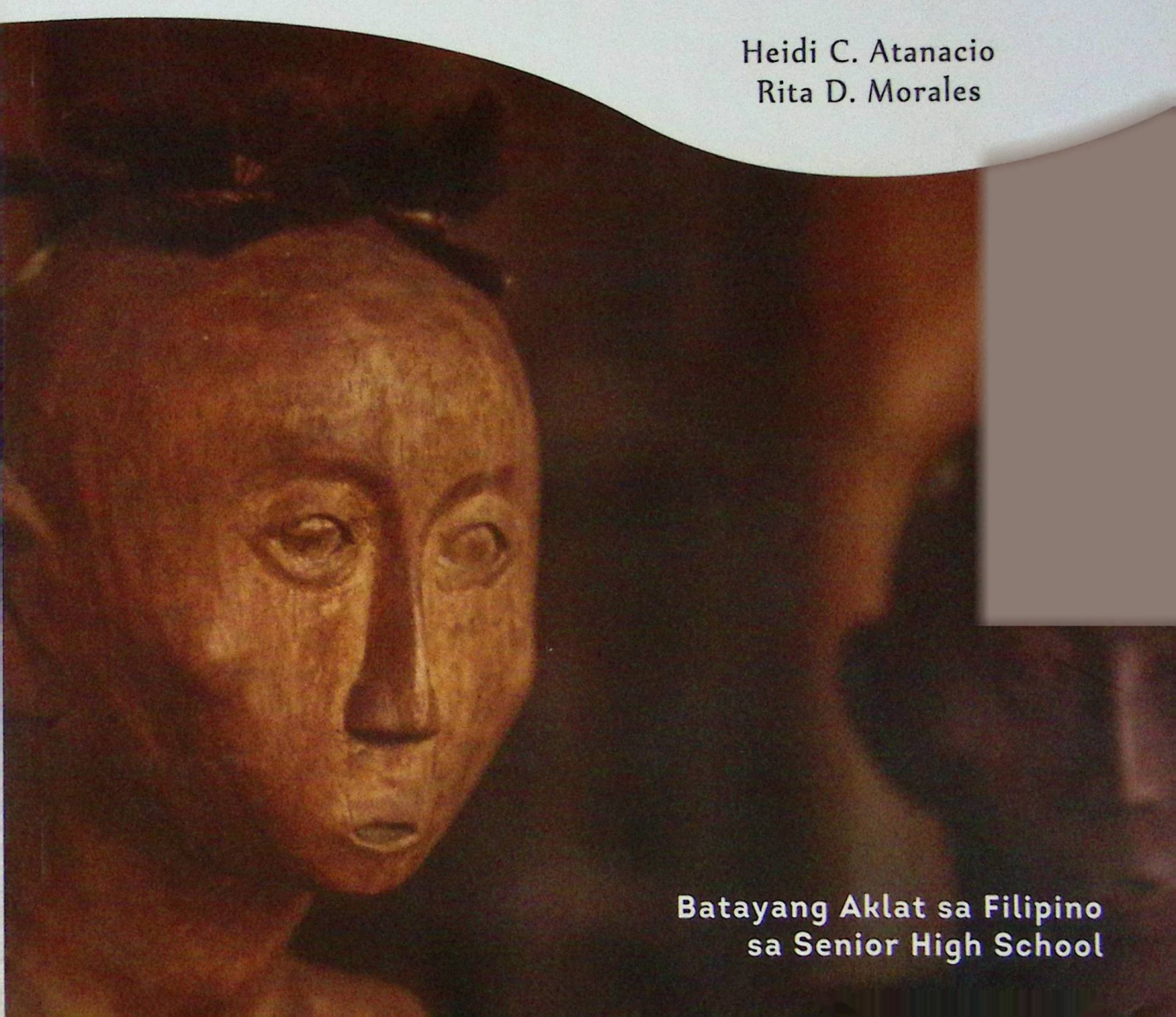

FILIPINO

Pagbasa at Pagsulat sa Piling Larangan (SINING)

Heidi C. Atanacio
Rita D. Morales

Batayang Aklat sa Filipino
sa Senior High School

FILIPINO

Pagbasa at Pagsulat sa

Piling Larangan

(SINING)

Batayang Aklat sa Filipino sa Senior High School

Heidi C. Atanacio

Rita D. Morales

Mga May-akda

C & E Publishing, Inc.

2018

**C & E
Publishing, Inc.**

*C & E Publishing, Inc. was
established in 1993 and is a
member of ABAP, PBAI, NBDB,
and PEPA.*

Filipino: Pagbasa at Pagsulat sa Piling Larangan (Sining)
Batayang Aklat sa Filipino sa Senior High School
Inilathala ng C & E Publishing, Inc.
839 EDSA, South Triangle, Quezon City
Tel. No.: (02) 929-5088
e-mail: info@cebookshop.com

Karapatang-ari © 2018 ng C & E Publishing, Inc.,
at nina Heidi C. Atanacio at Rita D. Morales

Reserbado ang lahat ng karapatan. Alinmang bahagi ng librong
ito ay hindi maaaring kopyahin o isulat sa anomang anyo
maging ito ay palimbag, mimyograp, o makinilyado nang
walang pahintulot ng tagapaglathala o ng mga may-akda.

Mga Editor: Leonora R. Dimagiba
Anna Angelica P. Angala
Lilian Luz D. Cruz
Marissa T. Nuegas
Anna Lian C. Vivas

Disenyo ng Pabalat: Miguel Enrico B. Dimagiba
(Ang larawan sa pabalat ay kinuha mula
sa Shutterstock noong Marso, 2017.)

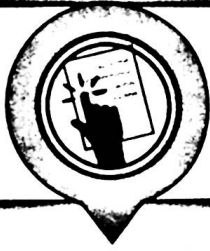
Disenyo ng Aklat: Jolly Monique B. Dela Peña
Noelle Mae Ziah A. De La Cruz
Mirriam M. Velasco

ISBN 978-971-98-0813-8

Nilalaman

Panimula	vii
Modyul 1 Batayang Kaalaman sa Sining at Disenyo	1
Modyul 2 Iba't Ibang Sulatin tungkol sa Sining at Disenyo.....	18
Modyul 3 Apat na Anyo ng Sulatin	37
Modyul 4 Etika sa Pagsulat sa Larangan ng Sining at Disenyo	53
Modyul 5 Ang Tula at Kuwento bilang Sulating Sining ng Kulturang Popular	61
Modyul 6 Paglikha ng mga Sulatin sa Pamamagitan ng <i>Social Media</i>	80
Modyul 7 Iba't Ibang Uri ng <i>Mass Media</i>	105
Modyul 8 Ang Teatro bilang Sining ng Pagtatanghal at Pagsusuri	129
Modyul 9 Pagsulat at Pagsusuri ng Komik Istrip, Grapikong Nobela, at Editorial na <i>Cartoon</i>	148
Modyul 10 Sulatin sa Pagdidisenyo ng Estrukturang	161
Pangwakas na Gawain	176
Glosari	178
Bibliograpiya	185
Indeks	194

Indeks

A

- "A History of Writing," 38
Abakanowicz, Magdalena, 2
Agbayani, Bayani, 71
Anderson, Benedict, 82
"Ang Dagling Tagalog: 1903-1936," 73
Ang Gamit ng Disenyo sa mga Estructura,
163-164
"Ang Kalungkutan ng mga Reyna," 137-138
Ang Karapatang-ari o *Copyright*, 55
Copyright infringement, 55
Plagiarismo, 54
Fair use, 56
Ang, Marvin Joseph, 109-110
Ang Pagsulat ng *Blog*, 84-86
Ang panood ng teleserye, 115-116
Ang Papel ng Wika sa *Media*, 82-83
"Ang Pasko," 133-134
"Ang Probinsyano sa mga Kalsada," 119-120
"Ang Simbahan ng Barasoain," 168-169
Ang Sining at Disenyo, 2
"Ang Sining at Komitment sa Panahon ng
Krisis at Karahasan," 88
Ano ang Pangongopya o Plagiarismo?, 54
Antonio-Punan, Evelyn, 75
Applied na Sining o *Applied Arts*, 10
Arao, Danilo Araña, 96

B

- "Bagong Midya at Responsableng Paggamit
ng Teknolohiya," 96
"Baha-bahagdag Karupukan ni Jim Pascual
Agustin," 20-22
Barthes, Roland, 82
Batayang Kaalaman sa Pagdidisenyo ng
Estructura, 162-163
Baudrillard, Jean, 62
Billboard, 164-166
Bright, William, 38
"Buhay ng *iPad*," 138-139

C

- Cabalfin, Edson Roy, 162
Capistrano, Mary Joy, 170
"Codex Leicester," 84
Corpuz, Laura B., 133
Coulmas, Florian, 38
Craft, 10-11
T'nalak, 10
Dagmay, 11
Inabal, 11
Inaul, 11
Laminosa, 11
Yoda Chair, 11
Creative Commons License, 56-57

Crisostomo, Vencer, 98
"Crossroads to Nowhere (2014)," 5
"Cultural Center of the Philippines," 6

D

Dagli o *flash fiction*, 73
Dalisay, Butch Y., 9
Daniels, Peter T., 38
da Vinci, Leonardo, 84
Demeterio, F.P.A, 62

E

Editorial na *Cartoon*, 154
Elemento ng Kulturang Popular, 67

F

Fischer, Steven Roger, 38
"FPJ's Ang Probinsyano, Pinuri ng
Kongreso," 65-66

G

Gabay sa pagsulat ng artikulo para sa
pahayagan, 108-109
Gabay sa pagsulat ng lathalain sa magasin, 111
Gabay sa pagsusuri ng disenyo ng isang
estruktura, 167
Gonzales, Rogene A., 48

H

Halimbawa ng mga *Blog Website*, 86-96
Tumblr, 86-87
WordPress, 87
Blogger, 88-96
Hidalgo, Cristina P., 10

I

Iba't ibang paksain na maaaring isulat bilang
lathalain, 114
"Imagined Community," 82
"Isalba ang Surigao sa mga Mapanirang
Minahan," 156-157

J

Jameson, Fredric, 41
Jeturian, Jeffrey, 23
Jose, F. Sionil, 9

K

Kahulugan at Kapangyarihan ng *Media*, 81-82
"Kapag Wais ang Filipina: Si Lumen sa Soap
Opera," 64-65
"Kasabikan," 74
Kasalukuyang Kalagayan ng Panitikan, 9-10
Katangian ng Kulturang Popular, 63-67
Katangian ng Mabuting Sulatin, 49-50
Komiks at Grapikong Nobela, 150-151
"Koronang Bahaghari," 109-110

L

Layunin at Kapangyarihan ng Kulturang
Popular, 62-63
Limang Pangkalahatang Layunin ng Sining,
12-14
Seremonyal, 12
Masining na Ekspresyon, 13
Magpakita ng Estetika at Pakinabang, 13
Magsalaysay ng Naratibo o
Kasaysayang Pinagdaanan, 13-14

Maghatid ng Mensahe sa Pamamagitan ng
Panghihikayat, 14
Lumbera, Bienvenido, 88

M

Macarasig, Annalene, 28
Mahahalagang Salik sa Pagsusulat, 39-40
Marasigan, Teo S., 41
"Marxist Hermeneutics," 43
Mass Media, 107
 Pahayagan, 107-108
 Magasin, 110-111
 Radyo, 114
 Telebisyon, 114-115
"Media at Lipunan," 82
Mga Anyo ng Panitikan, 7-9
 Mga Akdang Patula, 7-8
 Tulang Liriko, 7
 Soneto, 7
 Oda, 7
 Elehiya, 7
 Dalit, 7
 Tulang Pasalaysay, 8
 Epiko, 8
 Korido, 8
 Awit, 8
 Tulang Patnigan, 8
 Balagtasang, 8
 Karagatan, 8
 Duplo, 8
 Tulang Pantanghalan o Padula, 8
 Malayang Taludturan, 8
Mga Akdang Tuluyan o Prosa, 8-9
 Alamat, 9

Anekdotang, 9
Nobela, 9
Pabula, 9
Parabula, 9
Maikling Kuwento, 9
Dula, 9
Sanaysay, 9
Talambuhay, 9

Mga Anyo ng Sulatin, 40-49
 Tekstong Naglalahad o Ekspositori,
 40-41
 Tekstong Nanghihikayat, 44
 Tekstong Imahinatibo, 48
Mga elemento ng isang iskrip para sa *puppet*
show, 142-143
Mga Halimbawa ng Sining Panteatro, 131-
143
 Dula, 131-138
 Monologo, 138-139
 Cosplay (Costume Play), 139-141
 Shadow Play at Puppet Show, 142-143
Mga Karaniwang Sulating Tumatalakay sa
Sining at Disenyo, 19-32
 Rebyu, 19
 Rebyu ng Aklat, 19
 Rebyu ng Pelikula, 22
 Pagsusuri ng Likhang Biswal, 26-27
 Reaksiyong Papel, 29
Mga Sulatin Kaugnay sa Pagdidisenyo ng
Estruktura, 166-167
Mga Sulatin sa Anyong Patula ng Kulturang
 Popular, 68-72
 Fliptop, 68-69
 Textula, 69-70

Pick-up Line, 70
Novelty Song, 70-72
Miranda, Fatima Joy, 9
"Monastery of the Transfiguration," 6
Morales, Pacita D., 133

N

"Nasaan ang Happiness (Naratibo ng isang araw sa buhay ng mga manggagawa sa Coca-Cola)," 48-49

O

"Otso-otso," 71-72
Ocampo, Tina, 138

P

Pabilonia, Kenneth, 74
Paghahanda ng iskrip ng iskit ng *cosplay*, 141
"Paglalagom," 117
Paglingon sa Kasaysayan ng Komiks, 151
Pagsusulat ng editorial, 155-157
Pagsusulat ng Iskrip sa Komiks at Grapikong Nobela, 152-153
Pagsusulat ng rebyu ng dula, 135-136
Pagsusuri ng *cosplay*, 141
Pagsusuri ng dula, 134-135
Pagsusuri ng ilustrasyon sa editorial, 155
Pagsusuri ng mga likhang biswal, 26-28
Pagsusuri ng monologo, 139
"Pagsusuri sa Elemento ng Spoliarium ni Juan Luna," 27-28
"PAKI-EXPLAIN: The War on Drugs," 44-48
Pangkalahatang Gabay para sa Pagsusulat tungkol sa Sining at Disenyo, 33-34

Panitikan bilang Sining, 7-9
Papa, Joey C., 119
"Patakaran sa Nilalaman ng *Blogger*," 92-96
Pinong Sining o *Fine Arts*, 4-6
 Sining biswal o *visual arts*, 4-6
 Pagpipinta, 4-5
 Eskultura, 5
 Arkitektura, 5-6
 Gampaning sining o *performance art*, 6-7
 Teatro, 6
 Sayaw, 7
 Musika, 7
"Planting Rice with Mayon Volcano (1949)," 4

R

"(Radical Pinoy) Baguhin ang Talakayan: Makiisa sa Laban ng Bayan," 98-99
"Radikal sa #AIDub," 41-43
Rahman, Khairiah A., 82
"Rebyu ng Pelikulang Kubrador," 23-26
Recabar, John Ryan, 137
Responsableng *Blogger*, 96
"Retoke," 75

S

"Sa Loob at Labas ng Mall Kong Sawi/ Kaliluha'y Siyang Nangyayaring Hari," 62
Sining Panteatro, 130
Social Media, 83-84
Sonrag, Susan, 19
Sulatin sa Anyong Kuwento ng Kulturang Popular, 73-75
Sulatin sa Pagtalakay ng Editorial na *Cartoon*, 154

T

- "The Crucifixion," 5
- "The Media as an Instrument of Change," 82
- "The Oblation," 5
- "The Political Unconscious," 41-43
- "The World's Writing System," 38
- "The Writing Systems of the World," 38
- Thomas, Mary, 82
- Tunguhin ng Sining, 14
- Twain, Mark, 84

V

- "Villa Antigo," 170-172

W

- Wennerstrom, Ann, 39
- Whang-Od, Apo, 3

Z

- Zemelman, Steven, 84